Överenskommelse 2026-2030

Partierna är överens om att i högre takt arbeta för att miljö- och klimatarbetet i kommunen ska ge konkreta förbättringar för både Nackaborna, klimatet och vår närmiljö. Det innebär en gemensam vision om att kommunens största utsläppsposter, dvs transporter, inköp, och byggande ska minska, för att nå målet om 12 procent minskning per år. Politiskt beslutade planer och program ska följas av ett tydligare fokus på genomförande. Det ska bli mer skyddad natur, fler rena sjöar, mer grönska i stadsmiljön och utsläppen av växthusgaser ska minska för att nå målet om klimatpositivt Nacka 2040.

1. **Miljöutskottet får större och bredare uppdrag**. Kommunstyrelsens miljöutskott (KSMU) ska styra, leda, utveckla och samordna kommunens miljö- och klimatarbete. Det innebär att utskottet ska kunna bereda remissvar och motioner, yttra sig i andra frågor med bäring på strategiska klimat- och miljöfrågor och ta initiativ till samarbete med andra parter. Utskottet ska följa upp och vid behov föreslå revideringar av kommunens klimat- och miljöprogram och andra styrdokument.

2. **Fler natur- och vattenområden ska ges långsiktigt skydd**. Naturen är viktig för vår livskvalitet och för att människor ska må bra. Närheten till naturen är något som gör Nacka attraktivt. Under den gångna mandatperioden har flera naturområdet skyddats, antingen som naturreservat eller biotopskyddsområde eller genom att kommunen ingått naturvårdsavtal med fastighetsägaren. Andelen av Nackas yta som har naturskydd har ökat från 25 till nästan 30 procent. På så sätt har stora områden fått skydd för framtiden och fredats mot exploatering. Arbetet med att skydda natur och även kustvattenområden ska fortsätta utöver de tidigare beslutade 30 procenten och den lista på 31 områden som nu utreds ska kompletteras med västra Kil och ”Berget” i Nacka strand (se punkt 26).

3. **Stärk svaga samband i grönstrukturen**. 2025 antogs dels ett grön- och blåstrukturprogram för att uppmärksamma de gröna värdena och de ekosystemtjänster som naturen bidrar med och dels en naturvårdsplan för att skydda och vårda de naturvärden som finns i kommunen. Nu ska de omsättas i praktisk handling och därför behöver genomförandeplaner tas fram. Målet är att kommunens hårdgjorda ytor ska minska, med träd och planteringar i bebyggda och trädfattiga miljöer och genomsläpplig markbeläggning.

4. **Mer naturvård och naturstädning.** Med fler invånare och fler besökare i våra grönområden ökar slitaget. Dessutom tillkommer ny skyddad natur som behöver vårdas. Vi vill därför satsa mer på naturvård. Vi vill också erbjuda fler tillfällen för naturstädning, där skolklasser och föreningar hjälper till att städa i naturen. Med tydliga entréer till de större naturområdena och utflyktsmål görs naturen mer tillgänglig för nackaborna.

5. **Fler träd ska planteras**. Utgångspunkten är att minimera antalet träd som ska fällas och att varje nedtaget träd ska ersättas med två nya, i närområdet eller någon annanstans. Vi vill att minst 200 träd planteras per år, gärna av olika arter för att öka den biologiska mångfalden och trivseln. Det ska bli fler trädalléer och parker.

6. **Information om biologisk mångfald**. Kommunen ska informera nackaborna om biologisk mångfald och hur den kan bevaras och stärkas. Informationen ska bland annat omfatta invasiva arter, hur deras spridning kan motverkas och vikten av att ta hänsyn till biologisk mångfald i planering och utveckling.

7. **Aktivera outnyttjade ytor**, **wasted spaces**. Det finns platser i Nacka som känns bortglömda och oanvända och de blir lätt otrygga och ogästvänliga. Vi vill aktivera de platserna, tillfälligt under tiden området detaljplaneläggs eller mer permanent. Det kan handla om ytor för stadsodling, tillfälliga planteringar eller mikroparker och konst som kan göra bortglömda områden mer levande och trivsamma. Natur- och trafiknämnden har fått i uppdrag att ta fram en planering för stadsodling. I arbetet ingår också Nackas kajer och kuster i syfte att identifiera platser där exempelvis bad, bastu och mötesplatser kan tillskapas.

8. **Rena sjöar.** I Nacka finns 40 sjöar och 10 mil kust och alla badplatser har nu godkänd badkvalitet. Det är en effekt av de senaste årens åtgärder för att skapa rena och friska sjöar. Fosforfällning, rening av dagvatten och reduktionsfiske är några av åtgärderna som vidtagits. Nu ska insatser prioriteras för att vidmakthålla god status och att minska utsläppen av näringsämnen från enskilda avloppslösningar bidrar till övergödning genom att fullfölja utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp i Boo och följa Vattenplanen – åtgärder för Rena sjöar och kust, som antogs 2025.

9. **Våtmarker återställs**. Våtmarker är viktiga för den ekologiska balansen och för att rena vatten och de fungerar som naturliga kolsänkor som binder koldioxid. Därför fortsätter vi programmet med att restaurera och återskapa våtmarker. Vi vill också öka områdenas rekreativa värden för besökare. Kommande år ska fler våtmarker återskapas/nyanläggas, t ex Näckdjupet, Danmarks ängar och Erstaviks våtmarker.

10. **Nyckelviken och Velamsund ska utvecklas.** Frilufts- och naturområdena Nyckelviken och Velamsund har kulturhistoriskt unika miljöer, växthus, odlingar och djur. Vi vill att områdena ska utvecklas både med hänsyn till naturen och till rekreation för nackaborna, särskilt de yngre. Natur- och trafiknämnden ska få i uppdrag att ta fram ett nytt program för utveckling av Nyckelviken och Velamsund med syfte att stärka deras attraktivitet som besöksmål. Områdena ska utvecklas från sina olika förutsättningar och så att rekreativa värdena tillgängliggörs.

11. **Kompensationsåtgärder vid exploatering**. När naturmark tas i anspråk för byggnation ska ekologiska kompensationsåtgärder göras, i syfte att återföra de gröna värden som tagits bort. Utgångspunkten ska vara att 100 procent av det som tagits bort ska ersättas, om möjligt i närområdet. Användning av biokol ska öka, vilket ökar inlagringen av koldioxid och hjälper jorden att hålla kvar fuktig och näring.

12. **Klimat- och energirådgivningen kompletteras med rådgivning om klimatanpassning**. Nackas klimat- och energirådgivning ska kompletteras med rådgivning om hur man kan klimatanpassa sin bostad för att motverka effekter av värmeböljor och omfattande skyfall.

13. **Klimatanpassning**. Vi ska arbeta aktivt med klimatanpassning så att Nacka står väl rustat för kommande klimatförändringar. Att planera långsiktigt för att hantera skyfall och 100-årsregn och värmeböljor är viktigt för såväl kommunen och fastighetsägare som för att våra invånare ska må

bra. Klimatanpassningsplanen ska revideras under 2027 och där ska ansvar för finansiering av åtgärder och koppling till stadsutvecklingen definieras.

14. **Miljö- och klimatkrav i upphandlingar**. Kommunens process vid inköp och upphandlingar ska utvecklas så att de ligger i linje med målen i klimat- och miljöprogrammet. Under 2027 ska beslut fattas om en ny process där metodik, ansvarsfördelning och arbetssätt mellan beställande och stödjande enheter definieras. Upphandlingar där påverkan på klimatet och miljön är störst ska prioriteras. Marknadsdialog ska vara en viktig del för att kommunen som beställare ska kunna ställa krav som företagen har möjlighet att svara upp mot. Uppföljningen av att avtalade villkor följs ska bli bättre.

15. **Utemiljölyft på skolorna fortsätter**. Nackas förskole- och skolgårdar ska inspirera barn och elever till lek och rörelse. Vi har därför startat ett särskilt utemiljölyft för att stimulera mer aktiv utevistelse och även bidra till grönare gårdar och motverka värmeöar. Utemiljölyftet ska fortsätta och vid behov utvecklas till fler miljöer, t ex äldreboenden. Hittills har nio förskolor och skolor fått grönare och roligare gårdar, nu är ambitionen minst två ytterligare varje år.

16. **Fler laddmöjligheter**. Det ska vara lätt för nackaborna att bidra till klimatomställningen. Nacka är redan den kommun i landet med störst andel elbilar. De flesta kan ladda i sitt hem, men om utvecklingen ska kunna fortsätta behövs även fler publika laddpunkter, utöver de 200 som finns i Nacka. Laddstationer ska fortsätta byggas ut, både s k laddgator och snabbladdare, tillsammans med energibolagen och privata aktörer. Vi ser främst behov av höghastighetsladdare för personer i flerbostadshus som inte kan ladda över natten samt för tunga transporter och större varuleveranser. Viktigt för att nackaborna ska kunna bidra i omställningen genom att skaffa elbil.

17. **Delad mobilitet**. Det ska vara enkelt för nackaborna att nyttja bilpooler. Vid detaljplaneläggning ska förutsättningar för allmäntillgängliga bilpooler beaktas. Aktörer som tillhandahåller exempelvis hyrcyklar ska välkomnas.

18. **Säkra skolvägar**. Det är angeläget med säkra vägar till skolor och idrottsanläggningar, så att barn kan ta sig dit själva. Ett särskilt ”säkra skolvägar-paket” har startat för att öka trafiksäkerheten. Det handlar om att förbättra övergångsställen och tydligt märka upp cykelöverfarter utanför alla skolor där det behövs och längs större skolvägar. Skolpolis bör prövas på flera skolor. Vi vill också ha fler fartkameror utanför skolor där det är hög hastighet.

19. **Högt cykelmål.** Vi har lagt fast ambitionen att 25 procent av arbetsresorna helt eller delvis ska ske med cykel 2030. För att uppnå detta har ett cykelprogram tagits fram med olika insatsområden. Det kan t ex handla om trygga och säkra cykel-parkeringsplatser i kollektivtrafiknära lägen och fortsatt utbyggnad av cykelbanor. Vid ny- eller ombyggnationer av vägar ska framkomlighet för gående och cyklister prioriteras. Cykeldetektering införs i samband med ombyggnad av signalreglerade korsningar. Sopsaltning av gång- och cykelvägar ska utökas med fokus på stråk med många gående och cyklister.

20. **3-30-300**. Vi vill se mer grönska i stadsutveckling, därför ska planering och genomförande utgå från den enkla principen om 3-30-300, dvs att alla ska se tre träd från sitt fönster, att vi ska ha en krontäckningsgrad på 30 procent och att ingen ska ha längre än 300 meter till en park eller ett grönområde.

21. **Klimatbudget i stadsutvecklingen**. Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att utreda hur klimatbudget i stadsutvecklingsprojekt kan utformas för att bidra till kommunens mål om ett klimatpositivt och cirkulärt Nacka. Det uppdraget ska redovisas under 2027 för att vi ska kunna ta ställning till fortsatt arbete.

22. **Järlahöjden ska utvecklas**. Planeringen av Järlahöjden ska intensifieras efter att ha avstannat i avvaktan på en ny lösning för bytespunkt mellan tunnelbana och buss i centrala Nacka. Syftet med planeringen är att få en bra helhet mellan bostäder, kontor, idrottsanläggningar, kultur, stadspark, natur och andra funktioner. Avsiktsförklaringen med Klövern om ”Biliatomten” ger ytterligare en pusselbit för att kunna utveckla området klokt och med sund ekonomi. En gemensam ambition är att det ska bli mer idrott, nya bostäder och kontor i det utvidgade området och att man ska pröva nya lösningar för mobilitet.

23. **Bytespunkt Centrala Nacka**. För att skapa ett bekvämt och enkelt byte mellan buss och tunnelbana i Centrala Nacka vid Nacka Forum ska en lösning med öppen bussterminal på Skvaltans väg genomföras, i enlighet med den gemensamma lösning som kommunen och regionen är överens om och där parterna ska dela på kostnaderna.

24. **Gäddviken**. En detaljplan i Gäddviken behöver antas. Samrådsförslaget behöver bantas vad gäller bostadsvolym, men behöver ändå vara tillräckligt stort för att det ska finnas ekonomi i att sanera marken och skapa gröna ytor runt kommande bostäder. Att få till en fungerande trafiklösning är avgörande. Kopplingen till tunnelbanan är viktig, därmed också bron/bryggan över Svindersviken och det ska parterna försöka lösa.

25. **Orminge Centrum**. Orminge centrum ska fortsätta utvecklas i huvudsak enligt nuvarande planering där planprogrammet för Orminge och inriktningsbesluten för de olika detaljplanerna utgör grunden.

26. **Nacka strand**. Nacka strand har utvecklats positivt med fler bostäder och restauranger, mindre företag har etablerats och båttrafiken ökat. Vi vill fortsätta utvecklingen och det är angeläget att den planerade snedbanehissen kommer till stånd. Däremot ser vi inte att det finns förutsättningar att komma i mål med detaljplanen för ”Berget”, västra Nacka strand detaljplan 5 enligt det planförslag som varit på samråd, därför avbryts det planarbetet. Området ska läggas till på listan över områden som utreds för naturskydd (se punkt 2).

27. **Markanvisningar**. Klimatpåverkan i byggande och drift ska vara en faktor vid markanvisningar, tillsammans med ekonomi och gestaltning. Det kan vara olika viktning vid olika projekt, men syftet är att klimatkraven ska väga tyngre än idag.

28. **Mål och budget**. Mål och budget ska behandlas som helhetsförslag där de olika partiernas samlade förslag ställs emot varandra som helheter. Det innebär att man inte bryter ut delar och ställer under särskild proposition. Partierna är överens om att inte stödja något yrkande utöver det egna partiets förslag.

29. **Översyn av kommunens mål**. De övergripande målen och målstrukturen fastställdes i Mål och budget för 2016–2018. Nu, tio år senare, är det dags för en aktualitetsprövning och anpassning för nya utmaningar. De ekonomiska målen kan behöva revideras med fokus på att över tid minska kommunens skuldsättning. Våra höga klimatambitioner behöver bli tydligare och kopplas till nya rön och forskning för att säkerställa bästa effekt. Ett kärvare säkerhetsläge kan också behöva mötas med större medvetenhet.

30. **Kommunens styrprinciper ligger fast**. Dagens styrmodeller ligger fast. Kundvalen, självständiga enheter som betalar för de tjänster de nyttjar, delegering till lägsta effektiva nivå och nämndstrukturen behålls.

31. **Markförsäljningar**. Vid kommande markanvisningar ska man i första hand pröva försäljning, både för att minska behovet av ökad skuldsättning och för att klara de stora investeringar som kommunen står inför. En ny vägledande dom om tomträttsavgäld gör det också mindre lönsamt att välja det alternativet. Skillnaden mellan markförsäljning och tomträttsupplåtelse bör alltid redovisas.

32. **Tunnelbanan, Saltsjöbanan och bussarna**. Region Stockholm ansvarar för kollektivtrafiken och nackaborna har tyvärr drabbats hårt av ombyggnationen av Slussen och Saltsjöbanan och neddragning av busstrafiken. Kommunen ska vara pådrivande och konstruktiv i dialog med Region Stockholm för att öka framkomligheten och förbättra kollektivtrafiken. Särskilt angeläget är att utbyggnaden av tunnelbanan och moderniseringen av Saltsjöbanan slutförs snarast möjligt.

33. **Energiplan**. Kommunen ska under 2027 ta fram en energiplan med utgångspunkt i att skapa hållbara energilösningar för både klimat och miljö, ekonomi och ett kärvare säkerhetsläge. Kommunen ska verka för att energiproduktion och energilagring ska öka i Nacka.